

Bevillingshaverne påbegyndte produktion af olie fra Danfeltet i juli 1972. Bevillingshaverne har herefter ifølge bevillingen eneret til fortsat efterforskning og indvinding af olie i hele koncessionsområdet.

For så vidt angår naturgassen, blev efterforskningsperioden ved aftalen af 15. juli 1976 på nærmere angivne vilkår forlænget til 8. juli 1984. I 1979 er der sluttet aftaler mellem på den ene side bevillingshaverne og deres partnere og på den anden side Dansk Olie & Naturgas A/S om leverancer af naturgas begyndende fra oktober 1984. I forbindelse hermed blev efterforskningsperioden ved anlægsloven for naturgasforsyning forlænget med indtil 4 år på nærmere angivne vilkår. Også for naturgassens vedkommende gælder herefter, at bevillingshaverne har eneret til fortsat efterforskning og indvinding i hele koncessionsområdet.

3. I 1969 rettede bevillingshaverne henvendelse til ministeriet for offentlige arbejder med henblik på at opnå en forlængelse af efterforskningsperioden, idet bevillingshaverne gjorde gældende, at de på grund af tvisten mellem Danmark og Den tyske Forbundsrepublik om afgrænsningen af kontinentalsokkelområdet i Nordsøen havde været afskåret fra fuldt ud at udnytte efterforskningsperioden. Bevillingshaverne henviste til, at de havde koncentreret efterforskningsindsatsen om den del af sokkelområdet, som var genstand for tvisten med Tyskland. Efter forelæggelse for det i undergrundslovens § 2 nævnte udvalg (undergrundsudvalget) tilsagde ministeren for offentlige arbejder ved skrivelse af 3. marts 1972 den ønskede forlængelse af efterforskningsperioden med 2 år. Der blev i den forbindelse oprettet et protokollat af samme dato, hvorved bevillingshaverne gav visse tilsagn bl. a. om forhandling om raffinering af den indvundne olie i Danmark og om anvendelse af dansk arbejdskraft og materiel i forbindelse med efterforsknings- og indvindingsvirksomheden.

4. I oktober 1975 afgav handelsministeriets tilsyn med bevillingshaverne en rapport til handelsministeriet om eneretsbevillingen. I rapporten konkluderede tilsynet, at bevillingshavernes eneret til efterforskning og indvinding af naturgas og kondensat ikke kunne opretholdes. Som begrundelse herfor henviste tilsynet til, at bevillingshaverne efter tilsynets opfattelse ikke havde opfyldt deres forpligtelser efter bevillingen med hensyn til at iværksætte indvinding af naturgas og kondensat inden efterforskningsperiodens udløb.

Bevillingshaverne bestred denne opfattelse. Med henblik på at opnå en forhandlingsmæssig løsning blev der i første halvdel af 1976 fort en række drøftelser mellem handelsministeriet og bevillingshaverne. Hovedpunktet under forhandlingerne var en hurtig afklaring af mulighederne for at iværksætte indvinding af naturgas og kondensat, samt spørgsmålet om statens adgang til at købe naturgassen. I forhandlingerne indgik også spørgsmålet om bevillingshavernes afgivelse af dele af koncessionsområdet, idet ønsket om arealafgivelse allerede da var et led i regeringens bestræbelser på at opnå en intensivering af efterforsknings- og indvindingsindsatsen. Efter forelæggelse for undergrundsudvalget indgik bevillingshaverne og handelsministeren aftalen af 15. juli 1976. Aftalens pkt. 5 indeholder regler om arealafgivelse, der indebærer, at bevillingshaverne 1. januar 1981 og derefter hvert femte år til og med 1. januar 2000 afgiver 10 pct. af arealet samt 1. januar 2005 25 pct. af arealet, i alt 75 pct. af arealet. I sydvestområdet sker afgivelse dog første med 25 pct. den 1. januar 2000 og 25 pct. den 1. januar 2005. Desuden indeholder aftalens særlige regler om grænseområder, hvor overenskomsten med vedkommende land om sokkelafgrænsningen ikke er ratificeret (Sverige, Polen og Den Tyske Demokratiske Republik). Undtaget fra afgivelsen er arealer, der omfatter et olie- eller gasfelt, fra hvilket der sker indvinding af kulbrinter, eller for hvilket planer for indvinding er forelagt for energiministeriet, som afgrænset efter nærmere aftalte regler herom.

5. I februar 1980 rettede regeringen henvendelse til bevillingshaverne med henblik på at opnå en ændring af de vilkår, på hvilke bevillingshaverne udøver deres virksomhed.

Baggrunden herfor var de omfattende og upåregnelige forandringer i de ydre forhold, som var sket i tiden efter bevillingens meddelelse i 1962, herunder ikke mindst i tiden efter indgåelse af aftalen af 15. juli 1976.

For det første er markedsprisen på olie og naturgas steget meget kraftigt. Verdensmarkedsprisen på råolie, som i 1976 udgjorde ca. US\$ 11,5 (ca. 69 kr.) pr. tønde, ligger nu på omkring US\$ 36 (ca. 220 kr.) pr. tønde, dvs. mere end en tredobling af prisen i de forløbne 4½ år. Prisudviklingen har stærkt medvirket til de betalingsbalanceproblemer, som Danmark står overfor, og herigennem haft indflydelse på samfundsudviklingen i form af øget arbejdsløshed, faldende realløn, virksomhedslukninger m. v. Det kan i denne forbindelse oplyses, at nettoudgiften i løbende priser til import af olie i